

Tallinna Halduskohus
e-toimik

Teie 13.06.2024 nr 3-24-1252

Meie 10.07.2024 nr 3-24-1252

Kaebajad 1:	Anu Uritam, Karin Sonntak, Reena Nieländer Merit Bobrõšev, Mairi Heinsalu, Janek Väli Marget Henriksen
Vastustaja 1:	Harju Maakohus registrikood 74001728
Vastustaja 1 esindaja:	Harju Maakohtu esimees Astrid Asi
Kaebajad 2:	Siiri Malmberg, Kadri Mälberg, Nele Seping Piia Jaaksoo, Reena Undrest, Raina Pärn, Eve Grass, Indrek Nummert, Leanika Tamm
Vastustaja 2:	Pärnu Maakohus registrikood 74001883
Vastustaja 2 esindaja:	Pärnu Maakohtu esimees Toomas Talviste
Kaebajad 3:	Maret Hallikma, Ruth Prigoda, Reelika Lind, Pihel Sarv, Tiia Nurm, Ragne Piir, Daimar Liiv
Vastustaja 3:	Tallinna Halduskohus registrikood 74001920
Vastustaja 3 esindaja:	Tallinna Halduskohtu esimees Kaupo Kruusvee
Kaasatud haldusorganid:	Rahandusministeerium Justiitsministeerium

VASTUS KAEBUSTELE
haldusasjas nr 3-24-1252

TAOTLUSED

1. Lähtudes allpool toodust, palun:

- **jätta kaebused rahuldamata;**
- **jätta menetlusosaliste menetluskulud nende endi kanda.**

ASJAOLUD

2. Harju Maakohtu (*HMK*) **28.03.2024 käskkirjaga nr J520-9-1/28** määras HMK esimees kohtute seaduse (*KS*) § 12 lg 3 p 5, § 75 lg-te 1 ja 3 ning kõrgemate riigiteenijate ametipalkade seaduse (*KRAPs*) § 1 lg 2 ja § 17² alusel alates 01.04.2024 HMK kohtunike Anu Uritami, Karin Sonntaki, Reena Nieländeri, Merit Bobrõševi, Mairi Heinsalu, Janek Väli ja Marget Henrikseni ametipalgaks 5693,38 eurot.
3. Tallinna Halduskohtu (*THK*) **01.04.2024 käskkirjaga nr J530-9-1/8** määras THK esimees KS § 20 lg 1, § 75 lg-te 1 ja 3 ning KRAPs § 1 lg 2 ja § 17² alusel alates 01.04.2024 THK kohtunike, sh Maret Hallikma, Ruth Prigoda, Reelika Linnu, Pihel Sarve, Tiia Nurme, Ragne Piiri ja Daimar Liivi ametipalgaks 5693,38 eurot.
4. Pärnu Maakohtu (*PMK*) **02.04.2024 käskkirjaga nr J580-9-1/11** määras PMK esimees KS § 12 lg 3 p 5, § 75 lg-te 1 ja 3 ning KRAPs § 1 lg 2 ja § 17² alusel alates 01.04.2024 PMK kohtunike Siiri Malmbergi, Kadri Mälbergi, Nele Sepingu, Piia Jaaksoo, Reena Undresti, Eve Grassi, Indrek Nummert ja Leanika Tamme ametipalgaks 5693,38 eurot ning Raina Pärna ametipalgaks 2846,69 eurot.
5. A. Uritam, K. Sonntak, R. Nieländer, M. Bobrõšov, M. Heinsalu, J. Väli ja M. Henriksen esitasid 28.04.2024 THK-le kaebuse HMK 28.03.2024 käskkirja nr J520-9-1/28 osaliseks tühistamiseks (s.o osas, millega jäeti kaebajatele määramata ametipalk täiendava 286,57 euro ulatuses), ametipalga uuesti määramiseks kohustamiseks ning viivise tasumiseks (haldusasi nr 3-24-1252).
6. S. Malmberg, K. Mälberg, N. Seping, P. Jaaksoo, R. Undrest, R. Pärn, E. Grass, I. Nummert ja L. Tamm esitasid 30.04.2024 THK-le kaebuse PMK 02.04.2024 käskkirja nr J580-9-1/11 osaliseks tühistamiseks (s.o osas, millega jäeti kaebajatele määramata ametipalk täiendava 286,57 euro ulatuses), ametipalga uuesti määramiseks kohustamiseks ning viivise tasumiseks (haldusasi nr 3-24-1293).
7. M. Hallikma, R. Prigoda, R. Lind, P. Sarv, T. Nurm, R. Piir ja D. Liiv esitasid 02.05.2024 THK-le kaebuse THK 01.04.2024 käskkirja nr J530-9-1/8 osaliseks tühistamiseks (s.o osas, millega jäeti kaebajatele määramata ametipalk täiendava 286,57 euro ulatuses), ametipalga uuesti määramiseks kohustamiseks ning viivise tasumiseks (haldusasi nr 3-24-1313).
8. Kaebajad taotleavad kaebustes mh KRAPs § 17² tunnistamist Eesti Vabariigi põhiseadusega (*PS*) vastuolus olevaks osas, millega see kohustab indekseerima kohtuniku ametipalka ajutise kõrgema palgamäära indeksiga.
9. THK võttis 13.06.2024 määrusega kaebused menetlusse, liitis haldusasjad nr 3-24-1252, 3-24-1293 ja 3-24-1313 ühte menetlusse (menetletava haldusasja numbriks jäi 3-24-1252), tunnistas vastustajateks HMK, PMK ja THK, kaasas arvamuse andmiseks menetlusse Rahandusministeeriumi ja Justiitsministeeriumi ning kohustas vastustajaid ja kaasatud haldusorganeid vastama kaebustele hiljemalt 09.09.2024.

MENETLUSLIKUD KÜSIMUSED

10. Vastustajate hinnangul on kaebused õigesti menetlusse võetud. Vastustajad on õigesti kindlaks tehtud.
11. Vastustajate hinnangul on kaebused tähtaegsed.
12. Vastustajad on nõus asja lahendamiseks kirjalikus menetluses.
13. Vastustajate arvates ei ole võimalik asja lahendada kompromissiga või muul viisil kokkuleppel.

VASTUSTAJATE SEISUKOHT

14. Vastustajad vaidlevad kaebustele vastu.
15. Vastustajate hinnangul vastavad vaidlustatud käskkirjad haldusmenetluse seaduse (*HMS*) §-s 54 nimetatud õiguspärase haldusakti tunnustele.

HMS § 54 näeb haldusakti õiguspärasuse eeldustena ette, et haldusakt peab olema antud pädeva haldusorgani poolt ning vastama kehtivale õigusele ja olema sellega kooskõlas.

KS § 75 lg 3 kohaselt makstakse kohtuniku ametipalk välja kohtu esimehe käskkirja alusel. Kohtuniku palga suuruse määramisel lähtub kohtu esimees KRAPS § 1 lg-st 2, § 2 lg-st 1 ja § 3 lg-st 16. KRAPS § 1 lg 2 sätestab, et kõrgemate riigiteenijate ametipalk on sama seaduse §-s 2 nimetatud kõrgeima palgamäära ja §-s 3 sätestatud koefitsiendi korrutis. KRAPS § 2 lg 1 järgi on kõrgemate riigiteenijate kõrgeim palgamäär 5200 eurot, mida indekseeritakse vastavalt KRAPS §-s 2¹ sätestatule. KRAPS § 3 lg 16 järgi on maa- ja halduskohtu kohtuniku ametipalka koefitsient 0,65. KRAPS § 2¹ lg 6 kohaselt avaldab Rahandusministeerium sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud kõrgeima palgamäära indeksi oma veebilehel iga kalendriaasta 15. märtsiks.

KRAPS-i 15.03.2024 jõustunud muudatuse tulemusena täiendati seadust uue sättega, §-ga 17² „Kõrgemate riigiteenijate kõrgeima palgamäära indekseerimise erisus 2024. aasta 1. aprillist kuni 2028. aasta 31. märtsini“. KRAPS § 17² lg 1 kohaselt indekseeritakse alates 2024. aasta 1. aprillist kuni 2028. aasta 31. märtsini KRAPS § 3 lg-tes 3, 8-10, 14 ja 16-19 nimetatud isikute (st ka maa- ja halduskohtu kohtunike) §-s 2 sätestatud kõrgeim palgamäär iga kalendriaasta 1. aprilliks ajutise kõrgeima palgamäära indeksiga. KRAPS § 17² lg 2 sätestab, et ajutise kõrgeima palgamäära indeksi arvutamiseks liidetakse KRAPS § 2¹ kohaselt arvutatud indeksile üks ja jagatakse saadud tulemus kahega.

Rahandusministeeriumi [veebilehel](#)¹ on avaldatud: „1. aprillist 2024 kehtima hakkava kõrgeima palgamäära indeksi täisväärtus on 1,106 ja ajutise palgamäära indeksi väärtus 1,053.“ Samal veebilehel avaldatud [dokumendis](#)² „Kõrgemate riigiteenijate ametipalkade indekseerimine alates 1. aprillist 2024“ on toodud 2024. a indekseerimise, ametipalkade koefitsientide ja arvutusnäidete kokkuvõte ning on selgitatud, et alates 01.04.2024 on maa- ja halduskohtu kohtuniku ametipalk 5693,38 eurot.

16. Vastustajad on kohtunikele, sh kaebajatele alates 01.04.2024 välja makstavat ametipalka määrates tuginenud eeltoodud normidele, võttes arvesse KRAPS § 2¹ lg 6 alusel avaldatud kõrgeima palgamäära indeksit.
17. Haldusorganil puudub pädevus hinnata kohaldatava normi põhiseaduspärasust ning jätta see PS-iga vastuolu korral kohaldamata. Seega tuli kohtu esimeestel kohtunike ametipalka määrates (haldusakti andes) eeldada, et kehtiv õigus on PS-iga kooskõlas ning HMS §-st 54 tulenevalt sellest lähtuda. Kohtu esimehel puudus vaidlustatud käskkirja andes võimalus teha kehtivast õigusest erinevat otsustust ning määrata teistsugust ametipalka, kui see tulenes ülal viidatud KRAPS-i normidest.
18. Siinkohal tuleb siiski möönda KRAPS 17² lg 2 põhiseaduslikke küsitavusi, millele on viidatud ka Riigikohtu 25.09.2023 [arvamuses](#)³ KRAPS-i muutmise seaduse eelnõu kohta.

(allkirjastatud digitaalselt)

Astrid Asi
Harju Maakohtu esimees

Toomas Talviste
Pärnu Maakohtu esimees

Kaupo Kruusvee
Tallinna Halduskohtu esimees

¹ <https://www.fin.ee/riigihaldus-ja-avalik-teenistus-kinnisvara/avalik-teenistus/palgakorraldus#korgemate-riigiteeni>

² https://www.fin.ee/sites/default/files/documents/2024-03/Korgemad_riigit_ametipalk_2024_0.pdf

³ <https://adr.rik.ee/riigikohus/dokument/14694549>